

Lavterskeltiltak for forebygging av problematisk og skadelig seksuell atferd (PSA/SSA) hos barn 12 år og yngre

Denne konseptutredningen er en del av Helsedirektoratets arbeid med å utvikle et helhetlig lavterskeltilbud for forebygging av problematisk og skadelig seksuell atferd (PSA/SSA) blant barn og unge. Konseptutredningen retter seg særskilt mot barn i alderen 12 år og yngre, og bygger på nasjonal og internasjonal forskning og kunnskap, eksisterende utredninger samt innspill fra fagmiljøer.

Ute på høring

Høringsfrist: 12. juni 2026

Høringsutkast

Konseptutredning om lavterskeltiltak for å forebygge problematisk og skadelig seksuell atferd hos barn 12 år og yngre

[Les høringutkast \(PDF\)](#)

Høringsinnspill

[Last ned skjema for høringinnspill \(DOCX\)](#)

Send ferdig utfylt skjema på e-post til postmottak@helsedir.no med referanse 26/11924.

Høringsbrev

Bakgrunn for arbeidet

Helsedirektoratet har fått i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet å utrede og videreutvikle et helhetlig lavterskeltilbud for barn og unge som står i fare for å utøve problematisk eller skadelig seksuell atferd. Som del av dette arbeidet er det gjennomført en egen konseptutredning rettet mot barn i alderen 12 år og yngre.

Bakgrunnen for arbeidet er blant annet kunnskap som viser at mange barn som senere henvises til spesialisthelsetjenesten for PSA/SSA, har hatt bekymringsfull atferd allerede før fylte 12 år. Samtidig skiller PSA/SSA hos yngre barn seg fra tilsvarende atferd hos ungdom blant annet ved at den i større grad er kontekstuell og miljømessig betinget, og i mindre grad uttrykk for underliggende patologi hos barnet. Dette tilsier at forebygging, tidlig innsats og støtte til foreldre og systemene rundt barnet er særlig viktig.

Konseptutredningen bygger på nasjonal og internasjonal forskning og kunnskap, eksisterende utredninger i prosjektet, samt samtaler fra relevante fagmiljøer. Arbeidet har vært på intern høring i Helsedirektoratet.

Formål med høringen

Formålet med høringen er å innhente innspill fra berørte aktører om:

- problemforståelsen som legges til grunn for PSA/SSA hos barn 12 år og yngre
- identifiserte behov og foreslåtte prinsipper for forebygging
- Helsedirektoratets anbefalinger og foreslåtte innsatsområder

Innspillene vil inngå i det videre arbeidet med å utvikle og forankre lavterskeltiltak for målgruppen. Arbeidet vil også brukes i Helsedirektoratets dialog med Helse- og omsorgsdepartementet og andre relevante aktører.

Kort om innholdet i konseptutredningen

Arbeidet identifiserer tre sentrale behov for å styrke forebyggingen av PSA/SSA hos barn 12 år og yngre:

1. Behov for mer alderstilpasset og helhetlig kunnskap om relasjoner, grenser og seksualitet, inkludert digital dømmekraft.
2. Behov for styrket støtte og veiledning til foreldre og omsorgspersoner, særlig tidlig i forløpet.
3. Behov for mer og videre tverrsektorielt samarbeid og koordinert tidlig innsats, basert på en felles fenomenforståelse på tvers av tjenester.

På denne bakgrunnen anbefaler Helsedirektoratet å

- styrke helhetlig og alderstilpasset seksualitetsundervisning i barneskolealder
- videreutvikle lavterskel veilednings- og støttetilbud rettet mot foreldre og omsorgspersoner
- sikre at PSA/SSA inngår systematisk i pågående og fremtidige tverretatlige satsninger rettet mot barn i risiko og barn som utøver skadelig atferd

Høringsinstanser

Statlige direktorater og sentrale myndigheter

- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir)
- Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat)
- Utdanningsdirektoratet
- Folkehelseinstituttet (FHI)
- Politidirektoratet
- Medietilsynet
- Digitaliseringsdirektoratet

Kommunal sektor

- KS – Kommunesektorens organisasjon

Statsforvalteren

- Statsforvalteren i Oslo og Viken
- Statsforvalteren i Innlandet
- Statsforvalteren i Vestland
- Statsforvalteren i Trøndelag
- Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Fag- og kompetansemiljøer

- Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)
- Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS)
- Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP)
- Nasjonalt utviklingsenter for barn og unge (NUBU)

Tjenester og rettsaktører

- Statens barnehus
- Konfliktrådene i Norge
- Alternativ til Vold (ATV)

Arbeids- og profesjonsorganisasjoner

- Fagforbundet
- FO – Fellesorganisasjonen
- Utdanningsforbundet
- Norsk Sykepleierforbund (NSF)
- Den norske Legeforening
- Norsk psykologforening

Bruker-, interesse- og sivilsamfunnsorganisasjoner

- Barneombudet
- Redd Barna
- Voksne for Barn
- Mental Helse
- Landsforeningen for barnevernsbarn
- Stine Sofies Stiftelse
- Landsforeningen mot seksuelle overgrep (LMSO)
- Nok. Norge
- Sex og Politikk
- Sex og Samfunn

Kontakt

Nikoline Ørstavik, anne.nikoline.orstavik@helsedir.no

Først publisert: 08.05.2026

Siste faglige endring: 08.05.2026